

**PODSUMOWANIE WRAZ Z UZASADNIENIEM STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA JASTRZĘBIE – ZDRÓJ NA LATA 2020 –
2024 Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY DO 2029 ROKU**

Jastrzębie - Zdrój 2019 r.

*Podsumowanie wraz z uzasadnieniem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Programu ochrony środowiska dla
Miasta Jastrzębie-Zdrój na lata 2020 – 2024 z uwzględnieniem perspektywy do 2029 r.*

Autor:

mgr Anna Wahlig

1. Wstęp

Podstawę prawną do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowią Dyrektywa nr 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.7.2001) oraz ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2018 poz. 2081, z późn. zm.) – zwana dalej „ustawą”.

Zgodnie z art. 55 ust. 3 ww. ustawy do przyjętego dokumentu załącza się pisemne podsumowanie zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

- ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko;
- opinie właściwych organów (Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach, Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, Zarządu Województwa Śląskiego);
- zgłoszone uwagi i wnioski;
- wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone;
- propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Dodatkowo zgodnie z art. 42 ust. 2 ww. ustawy organ opracowujący projekt dokumentu wymagającego udziału społeczeństwa dołącza do przyjętego dokumentu uzasadnienie zawierające informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

Przedmiotem oceny oddziaływania na środowisko był projekt Programu ochrony środowiska dla miasta Jastrzębie – Zdrój na lata 2020 – 2024 z uwzględnieniem perspektywy do 2029 r. (zwany dalej „Programem”).

2. Ramowy przebieg strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

Postępowanie w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przebiegało w czterech etapach:

- uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko z organami wymienionymi w art. 57 oraz 58 ustawy;
- sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko;
- uzyskanie wymaganych opinii;
- zapewnienie udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.

3. Uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie

O wymagane uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie firma Atmoterm SA. na podstawie udzielonego pełnomocnictwa Prezydenta Miasta Jastrzębie - Zdrój, zwróciła się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach pismem z dnia 18 lipca 2019 r. (pismo znak: Ldz. 6100/2019) oraz Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego pismem z dnia 18 lipca 2019 r. (pismo znak: Ldz. 6101/2019).

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach na podstawie art. 53 oraz art. 57 ustawy (Dz. U. 2018 poz.2081, z późn. zm.) pismem WOOŚ.411.154.2019.BM z dnia 1 sierpnia 2019 r. uzgodnił zakres Prognozy zgodnie z art. 51 ustawy podając również informacje dodatkowe, które powinny zostać zawarte w prognozie.

Śląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem nr NS-NZ.042.78.2019 z dnia 23 sierpnia 2019 r. uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko zgodnie z art. 51 ustawy.

4. Sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko

Do przygotowania Prognozy oddziaływania na środowisko przystąpiono po przygotowaniu projektu Programu. Prognoza została opracowana zgodnie z art. 51 ustawy, a także z uzgodnionym zakresem z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach oraz Śląskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym.

5. Uzyskanie wymaganych opinii

O wymagane opinie wystąpiono z pismami z dnia 5 września 2019 r. do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach (Ldz. 7242/2019), Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (Ldz. 7243/2019), a także do Zarządu Województwa Śląskiego.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach w opinii z dnia 26 września 2019 r. (pismo znak: WOOŚ.410.383.2019.BM), zaopiniował przedłożony projekt dokumentu wraz z prognozą pozytywnie, nie wnosząc uwag.

Śląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem nr NS-NZ.042.93.2019 z dnia 18 września 2019 r. przekazał pozytywną opinię do projektu Programu bez wnoszenia uwag.

Ponadto Prezydent Miasta Jastrzębie-Zdrój przekazał projekt dokumentu do opiniowania Marszałkowi Województwa Śląskiego. Zarząd Województwa Śląskiego. W Uchwale nr 2355/76/VI/2019 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 23.10.2019 r. dokument został pozytywnie zaopiniowany bez wnoszenia uwag.

6. Udział społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko

Na procedurę zapewnienia udziału społeczeństwa w opiniowaniu projektu dokumentu, dla którego konieczność przeprowadzenia tej procedury określa ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r., poz. 2081 ze zm.) wskazuje art. 39 ww. ustawy. Określa on sposób oraz terminy niezbędne do przeprowadzenia ww. procedury.

Organ opracowujący projekt Programu Ochrony Środowiska, tj. Prezydent Miasta Jastrzębie-Zdrój działając na podstawie art. 39 ust. 1 oraz art. 54 ust. 2 ustawy podał do publicznej wiadomości informację o przystąpieniu do jego opracowania. Tym samym działając w myśl powyżej przytoczonych artykułów ustawy, przekazano projekt dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko do opiniowania i konsultacji społecznych.

Informacja o przystąpieniu do opracowania projektu Programu Ochrony Środowiska, ukazała się obwieszczeniem Prezydenta Miasta Jastrzębie - Zdrój z dn. 5 września 2019 r. i zostało ono zamieszczone w zwyczajowy sposób w następujących miejscach: na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Jastrzębie - Zdrój (w dn. 05.09.2019 – 30.09.2019 r.), na stronie internetowej Urzędu Miasta Jastrzębie-Zdrój, Biuletynie Informacji Publicznej.

Uwagi do projektu można było składać w dniach 06.09.2019 r. – 27.09.2019 r. w formie:

- pisemnej na adres Urzędu Miasta Jastrzębie-Zdrój, Wydział Ochrony Środowiska, Al. Józefa Piłsudskiego 60, 44-335 Jastrzębie-Zdrój,
- ustnie do protokołu w siedzibie Urzędu Miasta Jastrzębie-Zdrój, Wydział Ochrony Środowiska, Al. Józefa Piłsudskiego 60, 44-335 Jastrzębie-Zdrój, pok. 515A w godzinach urzędowania, nr tel. 32 4785 323,
- za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na podany adres poczty elektronicznej: os@um.jastrzebie.pl.

Organ opracowujący dokument wyznaczył termin na składanie uwag i wniosków od dnia 06.09.2019 r. do dnia 27.09.2019 r. W trakcie procedury opiniowania i konsultacji społecznych do organu opracowującego projekt dokumentu nie wpłynęły uwagi oraz wnioski.

7. Podsumowanie i wnioski z przebiegu postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

7.1. Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko

Zgodnie z metodyką Prognozy na obszarze objętym opracowaniem oceniono szczegółowo możliwe oddziaływania wszystkich obszarów interwencji przewidzianych do realizacji w ramach Programu na poszczególne elementy środowiska.

Przy ocenie wykorzystano wypracowane kryteria oceny oddziaływania uwzględniające stan i największe problemy środowiska na terenie miasta, możliwe negatywne oddziaływania i charakterystykę projektów, które mogą być wsparte przez Program, jak też i cele dokumentów strategicznych międzynarodowych, krajowych i regionalnych oraz lokalnych.

Realizacja działań w większości będzie miała **pozytywny wpływ na środowisko**, będą one bezpośrednio wpływać na poprawę jakości środowiska poprzez działania z zakresu wdrażania narzędzi podnoszących efektywność zarządzania środowiskiem, wymiany źródeł ciepła na ekologiczne, integracji publicznego transportu zbiorowego, modernizacji i zakupu nowoczesnego proekologicznego taboru dla publicznego transportu zbiorowego, ograniczania zużycia wody, zwiększania efektywności oczyszczania ścieków, ograniczania presji antropogenicznej na jakość wód, zwiększania retencji, usprawnienia funkcjonowania gospodarki odpadami na terenie gminy, zwiększania lesistości, wprowadzanie do mpzp zapisów uwzględniających zagadnienia zakresu ochrony środowiska, edukacji ekologicznej i wielu innych działań zaproponowanych w Programie.

Wyznaczono także działania, które będą **potencjalnie negatywnie oddziaływać na środowisko**, a obejmują, m.in. działania w zakresie termomodernizacji budynków, modernizacji, rozbudowy i budowy infrastruktury liniowej, w tym dróg, budowy, rozbudowy i modernizacji instalacji OZE, budowy ścieżek rowerowych. Nie będą to jednak działania prowadzące do degradacji istniejących ekosystemów.

7.2. Zgłoszone uwagi i wnioski

W toku opiniowania oraz konsultacji społecznych nie wpłynęły uwagi i wnioski do projektu Programu oraz prognozy oddziaływania na środowisko.

8. Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko

Zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie ooś, z rozdziału 3, działu VI dotyczącego postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku projektów polityk, strategii, planów i programów, opracowywany dokument nie będzie powodował oddziaływania transgranicznego.

Ustalenia Programu obejmują zadania, które realizowane będą na obszarze miasta Jastrzębia - Zdrój, a zasięg ich oddziaływania na środowisko będzie miał przede wszystkim charakter lokalny i regionalny, a prowadzone działania będą miały charakter pro-środowiskowy. Wobec tego, dokument ten nie musi być poddany procedurze transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

9. Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

Realizacja działań przewidzianych w Programie wymaga stałego monitorowania oraz odpowiedniego reagowania w przypadku, gdy pojawiają się rozbieżności pomiędzy zakładanymi rezultatami a stanem rzeczywistym. Ocena wdrażania założeń Programu opiera się na zestawie określonych wskaźników systematycznie monitorowanych i sprawozdawanych. Powinno to zapewnić stałą kontrolę jakości zarządzania środowiskiem i realizacji inwestycji oraz pozwolić na regulowanie działalności podmiotów, poprzez sprawniejsze funkcjonowanie systemu wydawania decyzji, udzielania zezwoleń i egzekucji.

W Programie zaproponowano wskaźniki ilościowe i jakościowe, pozwalające na określenie stopnia realizacji poszczególnych działań. Dla każdego wskaźnika określono - zależnie od obszaru interwencji - jego wartość w roku bazowym oraz źródło danych o wskaźniku.

Przepisy wynikające z ustawy prawo ochrony środowiska nakładają obowiązek sprawozdawczy na organ, który przyjmuje i realizuje program ochrony środowiska. Gminy powinny sporządzać raport z realizacji programu ochrony środowiska co dwa lata od jego przyjęcia.

Należy zaznaczyć, że jednym z głównych problemów w skutecznym zarządzaniu jakością środowiska jest niespójność danych pochodzących z różnych źródeł oraz często brak ujednoliconej metodyki pozyskiwania danych środowiskowych, co przekłada się także na realizację poszczególnych działań zawartych w Programie.

10. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych

Przedsięwzięcia proponowane do realizacji w ramach Programu, ze względu na swoje przeznaczenie i cele oraz wywierane skutki, będą miały zdecydowanie pozytywny wpływ na środowisko oraz zrównoważony rozwój miasta Jastrzębie-Zdrój. Rozwiązania alternatywne dla inwestycji poprawiających walory środowiskowe nie mają uzasadnienia zarówno z formalnego jak i ekologicznego punktu widzenia. Ponadto zarówno projekt Programu jak i prognoza mają charakter strategiczny. Ze względu na brak podanych lokalizacji dla wielu projektów, nie istnieją możliwości precyzyjnego określenia rozwiązań alternatywnych dla poszczególnych działań, ponieważ skutki środowiskowe podejmowanych inwestycji w dużej mierze będą zależne od lokalnej chłonności środowiska lub od występowania w rejonie realizacji przedsięwzięcia, tzw. obszarów wrażliwych. Istotne będzie dokładne rozpoznanie tych warunków na etapie przygotowania poszczególnych projektów.

Należy zauważyć, iż ww. inwestycje potencjalnie negatywnie oddziałujące na środowisko z uwagi na swój charakter podlegać będą procedurze oddziaływania na środowisko, w której szczegółowo analizowane będzie oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska. Wydanie odpowiednich pozwoleń i decyzji będzie wiązało się także ze wskazaniem działań minimalizujących lub kompensujących dla konkretnych projektów.

W przypadku realizacji zaproponowanych w Programie działań mogących negatywnie oddziaływać na środowisko proponuje się zastosować rozwiązania alternatywne. Warianty alternatywne należy rozważyć w taki sposób, aby wybrać ten, który w najmniejszym stopniu będzie negatywnie oddziaływać na środowisko. Jako warianty alternatywne przedsięwzięcia można rozważyć:

- warianty lokalizacji - dobrze przemyślany wybór lokalizacji inwestycji, uwzględniający lokalne uwarunkowania, walory przyrodnicze i uciążliwości dotyczące mieszkańców (hałas, spaliny);
- warianty konstrukcyjne i technologiczne;
- na etapie projektowania należy uwzględniać potrzeby oraz skutki środowiskowe (w fazie realizacji i eksploatacji inwestycji);
- podczas realizacji przedsięwzięć wprowadzanie odpowiednich zabezpieczeń dotyczących stosowanego sprzętu i placu budowy, w szczególności dotyczy to lokalizacji w obszarach chronionych oraz osiedlach mieszkalnych;
- stosowanie możliwie najkorzystniejszych dla środowiska technologii, materiałów, rozwiązań konstrukcyjnych;
- warianty organizacyjne;
- skrócenie do minimum najbardziej uciążliwych prac;
- dostosowanie terminów prac do terminów rozrodu, wegetacji, okresów lęgowych, hibernacji;
- wariantu niezrealizowania inwestycji, tzw. „opcja zerowa”.

Ustawa ooś wprowadziła obowiązek przeanalizowania wariantu, w którym zakładamy brak wprowadzania jakichkolwiek zmian (zaniechanie realizacji inwestycji czy brak realizacji założeń ocenianego dokumentu), tzw. opcja zerowa. Wariant niezrealizowania inwestycji nie oznacza, że nic się nie zmieni, ponieważ brak realizacji inwestycji może także powodować negatywne konsekwencje środowiskowe.

Podsumowanie wraz z uzasadnieniem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Programu ochrony środowiska dla Miasta Jastrzębie-Zdrój na lata 2020 – 2024 z uwzględnieniem perspektywy do 2029 r.

Precyzyjne rozwiązania alternatywne powinny być wskazane na etapie procedury oddziaływania na środowisko poszczególnych projektów. W Programie nie ma informacji technicznych, które pozwoliłyby na przeprowadzenie skutecznej analizy wariantów alternatywnych w odniesieniu do planowanych przedsięwzięć.